

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 10.7.2007
COM(2007) 364 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**par vienkāršotu uzņēmējdarbības vidi uzņēmējdarbības tiesību, grāmatvedības un
revīzijas jomās**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par vienkāršotu uzņēmējdarbības vidi uzņēmējdarbības tiesību, grāmatvedības un revīzijas jomās

Eiropadome 2007. gada 8. – 9. marta sanāksmē uzsvēra to, ka administratīvā sloga samazināšana ir svarīgs paņēmieni, kā stimulēt Eiropas ekonomiku, jo īpaši ņemot vērā iespējamās mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) ieguvumus. Padome norādīja uz to, ka ir vajadzīgi kopīgi Eiropas Savienības un dalībvalstu centieni, lai samazinātu administratīvo slogu visā ES¹.

Komisija, 2006. gada 14. novembrī pieņemot atjaunināto vienkāršošanas programmu² un galvenos elementus administratīvo izmaksu novērtēšanai un administratīvā sloga samazināšanai³, izklāstīja, kādā veidā šis mērķis sasniedzams. Vēlāk šos dokumentus papildināja ar 2007. gada 24. janvārī pieņemto rīcības programmu⁴. Abās programmās tiek uzsvērtā vajadzība radīt acīmredzamus ekonomiskus ieguvumus.

Šīs iniciatīvas kontekstā Eiropas uzņēmējdarbības tiesības, grāmatvedību un revīziju noteica par prioritārajām jomām. Pirmie vairāku dalībvalstu veiktie pētījumi liecina, ka administratīvās izmaksas, kas veidojas saistībā ar ES noteikumiem, ir īpaši lielas tieši šajās jomās⁵. Vienlaikus Komisija, kā paziņots 2006. gada novembrī^{6,7}, ir uzsākusi administratīvā sloga novērtēšanu, kas rodas ES uzņēmējdarbības tiesību un grāmatvedības noteikumu rezultātā. Šajās jomās ir nepieciešams plašs ES *acquis* pārskats, lai Eiropas uzņēmumi kļūtu konkurētspējīgāki un spētu veiksmīgāk darboties sīvas globālās konkurences apstākļos.

¹ Prezidentvalsts secinājumi Briseles Eiropadomē, dok. Nr. 7224/07 CONCL 1.

² Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – „Labāka regulējuma Eiropas Savienībā stratēģisks pārskats”, (COM(2006)689 galīgā redakcija, OV C 78, 11.4.2007., 9. lpp.).

³ Komisijas dienestu 2006. gada 14. novembra darba dokuments – „Administratīvo izmaksu novērtēšana un administratīvā sloga samazināšana Eiropas Savienībā” (COM(2006) 691 galīgā redakcija).

⁴ Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – „Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā”, (COM(2007)23 galīgā redakcija, vēl nav publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*).

⁵ Skatīt COM(2006) 689.

⁶ Šo novērtējumu pašlaik veic ar ārējo konsultantu palīdzību. Šā darba rezultātu ietvers ietekmes novērtējumā, ko pievienos tiesību aktu projektam šajā jomā.

⁷ Sk. Komisijas dienestu 2006. gada 14. novembra darba dokumentu: „**Pirmais progressa ziņojums par normatīvās vides vienkāršošanas stratēģiju**”, COM(2006) 690 galīgā redakcija, 12. lpp.: „*Attiecībā uz uzņēmējdarbības tiesībām Komisija ir plānojusi pirms šā gada beigām uzsākt visaptverošu ierosmi, lai noteiktu administratīvās izmaksas, kas rodas no uzņēmējdarbības tiesību direktīvām, lai kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām identificētu minēto izmaksu samazināšanas jomu. Šā uzdevuma rezultātu iekļaus paziņojumā 2007. gada otrajā pusē.*”

Šis pasākums veicinās pašlaik notiekošo vienotā tirgus pārskatīšanu, ko Pilsoņu programmas kontekstā 2006. gada maijā⁸ ir uzsākusi Komisija. Turklāt tas veicinās darbību, kas vērsta uz labi pārvaldītu Eiropu, kurā ietverts kritisks novērtējums attiecībā uz to, kā uzlabot esošos tiesību aktus un samazināt administratīvo slogu.

1. KĀPĒC IR JĀUZLABO EIROPAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS TIESĪBAS?

Kā iekšējā tirgus stūrakmeņi uzņēmējdarbības tiesības un grāmatvedība bija starp pirmajām likumdošanas jomām, kas tika saskaņotas Eiropas līmenī. Drīzumā šīm jomām sekoja revīzija (ar pirmo versiju Astotajai direktīvai par obligāto revīziju, ko ieviesa 80. gadu sākumā)⁹. Kopš tā laika attiecīgās direktīvas un regulas tika atjauninātas vairākkārt, lai tās pielāgotu jaunām attīstības tendencēm¹⁰. Daļu no šīm izmaiņām veica nesen un ir nepieciešams laiks, pirms tās varēs novērtēt. Tomēr neviena no šīm izmaiņām neattiecas uz attiecīgo direktīvu darbības jomu un pamatsaturu. Faktiski, pašos pamatos šīs direktīvas nav grozītas kopš to pieņemšanas.

Ekonomiku globalizācijas un ātras tehnoloģiju attīstības kontekstā pēdējos divdesmit līdz trīsdesmit gados uzņēmējdarbības vide, kurā darbojas Eiropas uzņēmumi, ir strauji mainījusies. Līdztekus ir attīstījusies arī normatīvā vide – pieņemti starptautiskie standarti grāmatvedības jomā, notikusi attīstība Eiropas Kopienų Tiesas judikatūrā. Attiecīgā tiesu prakse pēdējos gados sekmējusi EK Līgumā iekļauto pamatbrīvību darbības jomas noskaidrošanu, bruģējot ceļu lielākai uzņēmumu mobilitātei Eiropas Savienībā.

Ņemot vērā šīs attīstības tendences, ir jāpārbauda esošās ES direktīvas attiecībā uz to turpmāko atbilstību. Šajā novērtējumā ir jāievēro labāka regulējuma, subsidiaritātes un proporcionalitātes princips.

2. TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Faktiski pastāv **divas iespējas** turpmākai to uzņēmējdarbības direktīvu attīstībai, kas pamatā reglamentē iekšējās norises dalībvalstīs.

- **Pirmā iespēja** ir novērtēt vai visas patlaban piemērojamās direktīvas ir joprojām vajadzīgas un vai ES *acquis* uzņēmējdarbības tiesību jomā ir jāsamazina līdz tiem tiesību aktiem, kas konkrēti attiecas uz pārrobežu problēmām.

⁸ Pirmais starpposma ziņojums 2007. gada martā tika iesniegts Eiropadomē (Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai - Vienotais tirgus pilsoņiem - starpposma ziņojums 2007. gada Eiropadomes pavasara sanāksmei (COM(2007)60 galīgā redakcija, vēl nav publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*)).

⁹ Svarīgāko pasākumu saraksts uzņēmējdarbības tiesību, grāmatvedības un revīzijas jomā ir iekļauts **1. pielikumā.**

¹⁰ *SLIM* iniciatīvas ceturtajā fāzē (*Simplification of the Legislation on the Internal Market*/iekšējā tirgus noteikumu vienkāršošana) tika atjaunināta Pirmā un Otrā uzņēmējdarbības tiesību direktīva; bez tam tika atjaunināta Ceturtā un Septītā direktīva, kā arī tika pieņemta Desmitā uzņēmējdarbības tiesību direktīvā par kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanas un direktīva par balsstiesību īstenošanas brīvību. Grāmatvedības un revīzijas jomā sasniegtais starptautiskās saskaņošanas līmenis ir veicinājis jauno standartu pieņemšanu, kas rosina pārredzamību un sekmē gada finanšu pārskatu ticamību. Saskaņā ar *IAS* regulu (*International Accounting Standards*/starptautiskie grāmatvedības standarti) attiecībā uz biržu sarakstos iekļautajām sabiedrībām jāpiemēro starptautiskie finanšu pārskatu standarti (*IFRS*) konsolidēto pārskatu revīzijai. Tūklāt 2006. gadā tika pieņemta jauna regula par obligāto revīziju.

- **Otrā, mazāk tālejoša iespēja** ir saistīta ar koncentrēšanos uz konkrētiem, individuāliem vienkāršošanas pasākumiem par labu ES uzņēmumiem.

Liekas, ka attiecībā uz pārējo uzņēmējdarbības tiesību *acquis*, kas reglamentē konkrētus pārrobežu jautājumus, kā arī saistībā ar grāmatvedības un revīzijas jomām individuālie vienkāršošanas pasākumi ir pareizais risinājums. Grāmatvedības un revīzijas jomā jākoncentrējas uz administratīvo izmaksu samazināšanu maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas šajā ziņā tiek īpaši apgrūtināti, turpretī vienkāršošanas pasākumiem uzņēmējdarbības tiesību jomā jāattiecas uz visiem uzņēmumiem.

Ar šo paziņojumu Komisija vēlas sniegt pirmos pieturas punktus par šo tēmu un rosināt diskusiju starp dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un ieinteresētajām personām, lai noteiktu tos pasākumus uzņēmējdarbības tiesību, grāmatvedības un revīzijas jomā, kas ir īpaši piemēroti ne tikai Eiropas uzņēmumu atbilstības nodrošināšanai iekšējam tirgum, bet arī to konkurētspējas veicināšanai globālajā līmenī. Mērķis ir panākt politisko vienprātību par turpmāko attīstību, lai 2008. gada sākumā varētu iesniegt atbilstošus tiesību aktu priekšlikumus.

Ieinteresētās personas tiek aicinātas iesniegt atsauksmes par šajā dokumentā un tā pielikumos izvirzītajiem jautājumiem un priekšlikumiem. Turklāt ieinteresētās personas tiek aicinātas iesniegt papildu priekšlikumus turpmākajiem vienkāršošanas pasākumiem.

Šā darba pamatā jābūt izpratnei par to, ka jebkuri vienkāršošanas pasākumi ES līmenī — kā uzsvēra Eiropadomē 2007. gada 8. — 9. martā —, var būt efektīvi vienīgi tad, ja dalībvalstis tos pilnībā atbalsta valsts līmenī un ja tās jau izmanto patlaban ES tiesību aktos pieejamās iespējas, lai samazinātu uzņēmumu slogu Eiropas Savienībā. Tikai izmantojot šādu apvienotu stratēģiju, uzņēmumi gūs panākumus no uzlabojumiem uzņēmējdarbības vidē.

3. CIK DAUDZ REGULĒJUMA IR VAJADZĪGS EIROPAI UZŅĒMĒJDARBĪBAS TIESĪBU JOMĀ?

3.1. Vispārējā pieeja ES uzņēmējdarbības tiesībām

Uzņēmējdarbības tiesību jomā lielākai uzņēmumu mobilitātei ne tikai ES mērogā, bet arī starptautiskajā līmenī ir vajadzīgi elastīgi risinājumi pastāvīgi mainīgajai videi. Attiecīgajām izmaiņām var pielāgoties vienīgi tad, ja dalībvalstis ir spējīgas strauji reaģēt uz šīm jaunajām attīstības tendencēm. Šajā situācijā neelastīga, saskaņota Eiropas tiesību sistēma dažkārt var kļūt par šķērslī inovācijām, nevis par priekšrocību iekšējam tirgum. Turklāt uzņēmumu konkurētspēja ir atkarīga no administratīvo izmaksu līmeņa, kas tieši vai netieši attiecas uz to darbību. Daļa no šīm izmaksām rodas ES noteikumu rezultātā. Šajā kontekstā ir jāuzdod jautājums, vai no šiem noteikumiem izrietošie ieguvumi visos gadījumos pārsniedz ar tiem saistītās izmaksas.

Vienlaikus saskaņotība rada arī pozitīvu ietekmi uz uzņēmumu konkurētspēju. Saskaņotība ir priekšrocība attiecībā uz pārrobežu tirgiem, turklāt ar tās palīdzību var noskaidrot attiecības starp divām vai vairākām iesaistītajām valstu tiesību sistēmām. Turklāt tā paaugstina tiesisko noteiktību. Tas pats attiecas uz pārredzamības standartu minimumu, kas izstrādāts, lai aizsargātu trešās personas no riskiem, kuriem tās pakļautas palielinātas uzņēmumu mobilitātes dēļ. Šajā gadījumā kopīgie noteikumi rada uzticēšanās pamatu, kas ir vajadzīgs funkcionējošam iekšējam tirgum.

Tomēr situācija var atšķirties attiecībā uz tādām direktīvām, kā, piemēram, Trešā, Sestā, Otrā un Divpadsmitā uzņēmējdarbības tiesību direktīva. Šīs direktīvas galvenokārt koncentrējas uz pašmāju situācijām un neattiecas uz konkrētu pārrobežu problēmu risināšanu.

3.1.1. 1. iespēja: koncentrēšanās uz pārrobežu problēmām

Trešā un Sestā uzņēmējdarbības tiesību direktīva reglamentē akciju sabiedrību apvienošanu un sadalīšanu attiecīgajā dalībvalstī. Kad pirms vairākām desmitgadēm tika pieņemti šie noteikumi, tiem bija nozīme jaunu iespēju radīšanā kompānijām un iekšējā tirgus veicināšanā. Patlaban tie garantē minimālo aizsardzības līmeni gan akciju sabiedrību akcionāriem, gan kreditoriem visā Eiropas Savienībā.

Tomēr, ņemot vērā to, ka šīs direktīvas neparedz pilnīgu saskaņotību, tās nenodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus; tā vietā daži tiesību akti dalībvalstīs joprojām atšķiras. Vienlaikus esošais prasību minimums ES tiesību aktos rada šķēršļus dalībvalstīm piemērot valstu tiesību aktus mainīgajām prasībām. Šajā kontekstā rodas jautājums, vai no šīm direktīvām izrietošie ieguvumi attaisno uzņēmumiem noteiktos ierobežojumus.

Līdzīgi apsvērumi attiecas arī uz **Otro uzņēmējdarbības tiesību direktīvu**, kuras darbības jomā ir akciju sabiedrību kapitāls. Tā kā jau ilgāku laiku tiek spriests par direktīvas kapitāla uzturēšanas sistēmu, ir jāaplūko vismaz tāda iespēja kā šīs sistēmas pārbaude, lai, izplatot akcijas to turētājiem, uzņēmumi lielāku rīcības brīvību¹¹. Dažās dalībvalstīs, lai piedāvātu elastību, kas trūkst direktīvā attiecībā uz minimālā kapitāla prasībām, tika radītas jaunas nacionālās juridiskās formas, kas nav iekļautas Otrās uzņēmējdarbības tiesību direktīvas darbības jomā.

Divpadsmitai direktīvai faktiski ir veicinošs raksturs, jo tā ļāvusi indivīdiem dalībvalstīs dibināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību, lai gan pirms šīs direktīvas transponēšanas bija vajadzīgs vairāk nekā viens loceklis, lai izveidotu šīs juridiskās formas uzņēmumu.

Tomēr vienlaikus šajā direktīvā paredzēta virkne obligāto prasību šāda uzņēmuma iekšējām procedūrām. Jautājums ir par to, vai šādi ierobežojumi ir jānosaka ES līmenī.

Visos šajos gadījumos Komisija uzskata, ka ES noteikumu atcelšana un elastības uzlabošana, ļaujot dalībvalstīm piemērot nosacījumus attiecīgajās jomās, ir reāla iespēja. Vēl jo vairāk Komisija uzskata, ka šāda pieeja ne vien vislabāk atbilstu labāka regulējuma principiem, bet arī vajadzībai izstrādāt racionalizētu ES uzņēmējdarbības tiesību *acquis* 21. gadsimtam.

¹¹ Gaidāmie pētījuma rezultāti par alternatīvu Otrās uzņēmējdarbības tiesību direktīvas kapitāla uzturēšanas sistēmai, ko **2006. gada septembrī uzsāka Komisija**, sniegs papildu informāciju, kas veicinās novērtējumu attiecīgajā gadījumā.

Tāpēc ieinteresētās personās tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par to, vai

- Trešās un Sestās direktīvas noteikumi par iekšzemes apvienošanu un sadalīšanu;
- Otrās direktīvas noteikumi par kapitāla uzturēšanu sabiedrībās ar ierobežotu atbildību; un/vai
- Divpadsmitās direktīvas noteikumi par viena īpašnieka sabiedrībām ar ierobežotu atbildību;

ir jāatceļ pilnībā vai daļēji.

Ja šāda atcelšana netiek uzskatīta par piemērotu, ir jāpaskaidro ieguvumi, ko rada šo noteikumu piemērošana ES līmenī, kā arī to, kāpēc šie ieguvumi pārsniedz ar tiem saistītās izmaksas.

3.1.2. 2. iespēja: uz principiem balstīts, mazāk detalizēts regulējums

Pilnīga iepriekš minēto direktīvu atcelšana dažiem var likties pārāk tālejoša. Šādā gadījumā ir jāvienkāršo vismaz Trešās, Sestās un, iespējams, arī Otrās uzņēmējdarbības direktīvas daļas. Pašreizējā redakcijā direktīvas satur detalizētus noteikumus, kas kavē elastīgas pieejas izmantošanu dalībvalstīs, lai kopumā piemērotu to nacionālās sistēmas augošajām uzņēmumu un ieinteresēto personu vajadzībām.

Komisija tās rīcības programmas kontekstā attiecībā uz administratīvā sloga samazināšanu 2007. gada 7. martā¹² iesniedza pirmo priekšlikumu Trešās un Sestās direktīvas vienkāršošanai¹³, ko 2007. gada 8. — 9. martā apstiprināja Eiropadome.

Izņemot iepriekš minētās izmaiņas, ir vajadzīgi daudz būtiskāki grozījumi. No šodienas perspektīvas Trešajā un Sestajā direktīvā iekļautie ziņošanas pienākumi šķiet pārmērīgi.

2. pielikumā ietverti sīki izstrādāti priekšlikumi, kā risināt attiecīgās problēmas saskaņā ar šo iespēju. Turklāt ir iespējami arī turpmāki priekšlikumi Otrās direktīvas vienkāršošanai, tiklīdz pabeigs pētījuma novērtēšanu, ko pašlaik¹⁴ veic pēc Komisijas pasūtījuma.

Ieinteresētās personās tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par **2. pielikumā** ietvertajiem priekšlikumiem.

Ja kādu no ierosinātajiem pasākumiem uzskata par nepiemērotu, ir jāpaskaidro ieguvumi, ko rada attiecīgo noteikumu turpmāka piemērošana.

¹² Prezidentvalsts secinājumi Briseles Eiropadomē, dok. Nr. 7224/07 CONCL 1.

¹³ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 78/855/EEK par akciju sabiedrību apvienošanu un Padomes Direktīvu 82/891/EEK par akciju sabiedrību sadalīšanu saistībā ar prasību par neatkarīga eksperta ziņojumu apvienošanās vai sadalīšanas gadījumā (COM(2007)91 galīgā redakcija, vēl nav publicēts Oficiālajā Vēstnesī).

¹⁴ Skatīt 11. zemsvītras piezīmi.

3.2. Papildu pasākumi uzņēmējdarbības tiesību vienkāršošanai

Kā paskaidrots iepriekš, ir vajadzīga turpmāka rīcība papildus iepriekšējā nodaļā izklāstītajiem pasākumiem, lai vienkāršotu citas uzņēmējdarbības tiesību *acquis* daļas.

Pirmkārt un galvenokārt tas attiecas uz Pirmo un Vienpadsmito uzņēmējdarbības tiesību direktīvu. Paņēmienu, kā saskaņā ar šīm direktīvām jāpublicē informācija par uzņēmumiem, joprojām neizmanto visas iespējas, ko sniedz mūsdienu tehnoloģijas.

Saskaņā ar **Pirmās uzņēmējdarbības tiesību direktīvas** noteikumiem noteikta informācija, ko ievada dalībvalstu komercreģistros, ir jāpublicē arī valstu oficiālajos vēstnešos. Vairumā gadījumu šīs publikācijas uzņēmumiem rada nevajadzīgas papildu izmaksas. Faktiski no šīm izmaksām var izvairīties, ņemot vērā to, ka mūsdienās visa šī informācija ir pieejama tiešsaistē komercreģistru elektroniskajās datu bāzēs.

Attiecībā uz filiālēm **Vienpadsmitajā uzņēmējdarbības direktīvā** ir iekļautas īpašas informācijas izpaušanas prasības. Arī šīs prasības daudziem uzņēmumiem rada ievērojamas izmaksas sakarā ar valstu noteikumiem par tulkojumiem un sertifikāciju, kas saistīti ar informācijas izpaušanas pienākumu. Ir nepieciešami centieni, lai līdz minimumam samazinātu šīs izmaksas, ierobežojot oficiālās prasības, ko dalībvalstis var piemērot uzņēmumiem šajā kontekstā.

3. pielikumā ir ietverti attiecīgie priekšlikumi. Turklāt šajā pielikumā ir iekļauts priekšlikums Eiropas uzņēmumu statūtu pielāgošanai jaunākajai Eiropas Kopienas Tiesas judikatūrai, ko var vienlaikus īstenot ar šajā paziņojumā ierosinātajiem modernizācijas un vienkāršošanas pasākumiem.

Ieinteresētās personās tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par **3. pielikumā** ietvertajiem priekšlikumiem.

Ja kādu no ierosinātajiem pasākumiem uzskata par nepiemērotu, ir jāpaskaidro ieguvumi, ko rada attiecīgo noteikumu turpmāka piemērošana.

4. MVU UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDES VIENKĀRŠOŠANA GRĀMATVEDĪBAS UN REVĪZIJAS JOMĀS

Grāmatvedības un revīzijas jomās mazi un vidējie uzņēmumi gūtu labumu no turpmākas direktīvu vienkāršošanas.

Ar Ceturtās, Septītās un Astotās direktīvas ieviešanu ir ievērojami uzlabojusies finanšu pārskatu un revīzijas kvalitāte, pateicoties saskaņotajām grāmatvedības un revīzijas prasībām. Lai gan ir jāaglabā vispārējais šo direktīvu mērķis (ilgtermiņā uzlabot grāmatvedības un revīzijas kvalitāti Eiropas Savienībā), pašreizējās prasības, kas iekļautas šajās direktīvās, tomēr rada administratīvu darbu, ko uzņēmumi, īpaši mazi un vidējie uzņēmumi, kritizē kā nevajadzīgu un apgrūtinošu.

Tomēr administratīvā sloga samazināšana maziem un vidējiem uzņēmumiem var noritēt veiksmīgi tikai tad, ja tam pievēršies gan ES, gan valsts līmenī. Izšķiroša nozīme ir apvienot

dažādiem nolūkiem (piemēram, nodokļi, statistika, sociālā drošība, nodarbinātība) sniegtos datus dalībvalstu līmenī un tādējādi samazināt kopējo slogu dažādu grāmatvedības un ziņošanas sistēmu uzturēšanai. Tas savukārt veicinātu elektroniskās ziņošanas formātu lietošanu, piemēram, *XBRL* (*eXtensible Business Reporting Language*/paplašināma uzņēmējdarbības statistisko pārskatu valoda).

Vienlaikus ar pašreizējiem vienkāršošanas pasākumiem maziem un vidējiem uzņēmumiem Starptautiskā grāmatvedības standartu padome (*IASB*) ir publicējusi standartu projektu ierosinātajiem *IFRS* (starptautiskie finanšu pārskatu standarti) maziem un vidējiem uzņēmumiem. Pēc pirmās analīzes Komisija neuzskata, ka pašreizējais *IASB* darbs attiecībā uz MVU grāmatvedību ir pietiekams, lai atvieglotu Eiropas MVU darbību.

Tā vietā Komisija ir iezīmējusi virkni pasākumu, kas varētu sniegt acīmredzamus ieguvumus vienkāršošanas ziņā maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Pirmais pasākums šajā kontekstā ir atbrīvot „mikrouzņēmumus” no grāmatvedības direktīvu piemērošanas. Gada pārskatu izstrāde īpaši apgrūtina mazos uzņēmumus. Vienlaikus vispārējā interese par to finanšu pārskatiem ir visai zema. Ja mazos uzņēmumus atbrīvotu no grāmatvedības direktīvām, dalībvalstis varētu izlemt, kādi noteikumi ir piemērojami attiecīgajiem uzņēmumiem. Šajā kontekstā ir jāmin, ka vairākās dalībvalstīs jau ir ieviesta kategorija „mikrouzņēmums”.

Ieinteresētās personās tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par to, vai tās piekrīt „mikrouzņēmumu” atbrīvojumam no Ceturtās direktīvas darbības jomas un vai tās piekrīt iespējama „mikrouzņēmumu” definīcijai:

- mazāk par desmit strādājošajiem,
- kopējā bilance zem EUR 500 000 un
- apgrozījums zem EUR 1 000 000.

Papildus tiek ierosināti šādi vienkāršošanas pasākumi MVU labā:

- pagarināt pārejas periodu MVU, kas pārsniedz sliekšņus, no diviem līdz pieciem gadiem. Garāks pārejas periods, pirms būs jāsapatavo sīki izstrādāti pārskati, sniegs priekšrocības jaunizveidotajiem uzņēmumiem;
- atbrīvot mazos uzņēmumus no prasības publicēt gada pārskatus;
- attiecināt uz noteiktiem vidējiem uzņēmumiem pašreiz maziem uzņēmumiem piemērotus atbrīvojumus. Šis pasākums būtu īpaši attiecināms uz uzņēmumiem, kuros, pateicoties uzņēmuma struktūrai, nepastāv īpašas ārējās saskarsmes vajadzības, kā arī uz sabiedrībām ar neierobežotu atbildību.

Turklāt var veikt papildu pasākumus attiecībā uz procedūru pastāvīgai MVU sliekšņa pielāgošanu konsolidācijas prasībām, kā arī attiecībā uz atlikto nodokļu pārskatu un informācijas izpaušanas prasībām.

Sīkāka informācija par šajā nodaļā ierosinātajiem pasākumiem ir iekļauta **4. pielikumā**.

Tāpēc ieinteresētās personās tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par **4. pielikumā** ietvertajiem priekšlikumiem.

Ja kādu no ierosinātajiem pasākumiem uzskata par nepiemērotu, ir jāpaskaidro ieguvumi, ko rada attiecīgo noteikumu turpmāka piemērošana.

5. TURPMĀKIE PASĀKUMI

Dalībvalstis, Eiropas Parlaments un ieinteresētās personas tiek aicinātas izteikt savus viedokļus par šajā paziņojumā¹⁵ ietvertajiem priekšlikumiem, lai panāktu vispārēju vienprātību par veicamajiem grozījumiem. Ņemot vērā vienkāršošanas iniciatīvas īstenošanas termiņu, priekšlikumus aicina iesniegt līdz **2007. gada oktobra vidum**.

Turpinājumā šim paziņojumam, pamatojoties uz saņemtajām atbildēm, Komisija sagatavos visaptverošu ietekmes novērtējumu, kurā ņems vērā pašreiz veikto administratīvo izmaksu novērtējuma rezultātus. Atkarībā no šo ietekmes novērtējumu rezultātiem Komisija 2008. gada sākumā plāno iesniegt tiesību aktu priekšlikumus par šajā paziņojumā ietvertajām jomām.

¹⁵ Šis paziņojums ir pieejams arī šeit:
http://ec.europa.eu/internal_market/company/simplification/index_en.htm

PIELIKUMS 1

Pirmā direktīva: Padomes Pirmā 1968. gada 9. marta Direktīva 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (*OV L 65, 14.3.1968., 8. lpp.*, jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 15. jūlija Direktīvu 2003/58/EK (*OV L 221, 4.9.2003., 13. lpp.*)).

Otrā direktīva: Padomes Otrā 1976. gada 13. decembra direktīva 77/91/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (*OV L 26, 31.1.1977., 1. lpp.*, jaunākie grozījumi izdarīti ar 2006. gada 6. septembra Direktīvu 2006/68/EK (*OV L 264, 25.9.2006., 32. lpp.*)).

Trešā direktīva: Padomes Trešā 1978. gada 9. oktobra Direktīva 78/855/EEK par akciju sabiedrību apvienošanu (*OV L 295, 20.10.1978., 36. lpp.*).

Ceturtnā direktīva: Padomes Ceturtnā 1978. gada 25. jūlija direktīva 78/660/EEK par noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (*OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.*, jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. decembra Direktīvu 2006/46/EK (*OV L 224, 16.8.2006., 1. lpp.*))

Sestā direktīva: Padomes Sestā 1982. gada 17. decembra Direktīva 82/891/EEK par akciju sabiedrību sadalīšanu (*OV L 378, 31.12.1982., 47. lpp.*).

Septītā direktīva: Padomes Septītā 1983. gada 13. jūnija direktīva 83/349/EEK par konsolidētajiem pārskatiem (*OV L 193, 18.7.1983., jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. decembra Direktīvu 2006/46/EK (OV L 224, 16.8.2006., 1. lpp.)*).

Astotā Direktīva: Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīva 2006/43/EK, ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (*OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.*).

Desmitā direktīva: Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Direktīva 2005/56/EK par kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanu (*OV L 310, 25.11.2005., 1. lpp.*).

Vienpadsmitā direktīva: Padomes Vienpadsmitā 1989. gada 21. decembra Direktīva 89/666/EEK par informācijas sniegšanas prasībām attiecībā uz filiālēm, ko kādā dalībvalstī atvēršas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas valsts tiesību akti (*OV L 395, 30.12.1989., 36. lpp.*)

Divpadsmitā direktīva: Padomes Divpadsmitā uzņēmējdarbības tiesību 1989. gada 21. decembra Direktīva 89/667/EEK par viena īpašnieka sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (*OV L 395, 30.12.1989., 40. lpp.*).

Pārņemšanas piedāvājumu direktīva: Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/25/EK par pārņemšanas piedāvājumiem (*OV L 142, 30.4.2006., 12. lpp.*).

Eiropas uzņēmējsabiedrības statūti: Padomes 2001. gada 8. oktobra Regula (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmējsabiedrības (SE) statūtiem (*OV L 294, 10.11.2001., 1. lpp.*).

Starptautisko grāmatvedības standartu regula: Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regula (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (*OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.*).

2. PIELIKUMS

Individuālie vienkāršošanas pasākumi, kas attiecas uz Trešo un Sesto uzņēmējdarbības tiesību direktīvu (paziņojuma 3.1.2. iedaļa)

1. ZIŅOŠANAS PRASĪBAS SASKAŅĀ AR TREŠO UN SESTO UZŅĒMĒJDARBĪBAS TIESĪBU DIREKTĪVU

Saskaņā ar Trešo un Sesto uzņēmējdarbības tiesību direktīvu sabiedrībām apvienošanās vai sadalīšanās gadījumos jāievēro virkne ziņošanas pienākumu. Tādējādi iesaistīto sabiedrību vadības vai administrācijas struktūras rakstiski sagatavo **sīku pārskatu**, sniedzot projekta noteikumu skaidrojumu un šo noteikumu juridisku un ekonomisku pamatojumu¹⁶. Turklāt ir vajadzīgs **neatkarīga eksperta ziņojums**, lai novērtētu, vai piedāvātā akciju maiņas attiecība ir pietiekoši taisnīga un pamatota¹⁷. Papildus ir jā sagatavo **starpposma pārskats** gadījumā, ja pēdējie gada pārskati attiecas uz finanšu gadu, kas beidzies vairāk nekā sešus mēnešus pirms apvienošanās vai sadalīšanās noteikumu projekta izziņošanas¹⁸. Visbeidzot, sadalīšanās gadījumā ir paredzēts gan eksperta ziņojums, ievērojot Otro uzņēmējdarbības tiesību direktīvu, gan ziņojums par sadalīšanās noteikumu projektu, bet Sestās direktīvas noteikumi paredz, ka abus ziņojumus sagatavo viens un tas pats eksperts¹⁹; **atbrīvojumu** no kādas no minētajām ziņošanas prasībām nepiešķir.

Iepriekš minētā prasība ir standarta piemērs administratīvajam slogam. Mūsdienu uzņēmējdarbības vidē pēc iespējas jāizvairās no dubultās ziņošanas, jo tā rada papildu izmaksas uzņēmumiem, nesniedzot reālu pievienoto vērtību akcionāriem un kreditoriem. Tomēr arī atlikušās trīs prasības uzskatāmas par apgrūtinām un kavējošām elastīgas pieejas īstenošanai, piemērojot tās ES līmenī. Lai atvieglotu apvienošanas un sadalīšanas procesu, būtu lietderīgi ļaut dalībvalstīm lemt par direktoru plašākām pilnvarām atbildības ziņā, iespējams, pamatojoties uz īpašu pilnsapulces lēmumu, vai arī pieprasīt attiecīgos finanšu datus katrā atsevišķā gadījumā. Šķiet, nav iemesla dot priekšroku kādam no šiem risinājumiem ES līmenī. Lai tiešām gūtu visus labumus no modernizācijas pasākumiem, mehānismos akciju maiņas attiecības novērtējumam jāievēro elastība, ko 2006. gadā ieviesa Otrajā uzņēmējdarbības tiesību direktīvā attiecībā uz ieguldījumu natūrā novērtējumu²⁰.

2. AKCIONĀRU UN KREDITORU AIZSARDZĪBA SASKAŅĀ AR TREŠO UN SESTO UZŅĒMĒJDARBĪBAS TIESĪBU DIREKTĪVU

Ar Direktīvu 2006/68/EK, ar kuru grozīja Otro direktīvu, modernizēja kreditoru aizsardzības noteikumus, kurus piemēro kapitāla samazināšanas gadījumos²¹. Tika precizēta to kreditoru aizsardzības procedūra, kuru prasības ir celtas pirms kapitāla samazināšanas lēmuma publicēšanas. Turklāt tika noskaidrots, ka šiem kreditoriem jāpierāda, ka to prasību apmierināšana tiek apdraudēta, samazinot kapitālu, ja tie vēlas nodrošināt aizsardzību.

¹⁶ Direktīvas 78/855/EEK 9. pants un Direktīvas 82/891/EEK 7. pants.

¹⁷ Direktīvas 78/855/EEK 10. pants un Direktīvas 82/891/EEK 8. pants.

¹⁸ Direktīvas 78/855/EEK 11. panta 1. punkta c) apakšpunkts un Direktīvas 82/891/EEK 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts.

¹⁹ Direktīvas 82/891/EEK 8. panta 3. punkts.

²⁰ Skatīt Direktīvas 77/91/EK 10a. pantu, ko ieviesa ar Direktīvas 2006/68/EK 1. panta 2. punktu.

²¹ Direktīvas 77/91/EK 32. pants, kas grozīts ar Direktīvas 2006/68/EK 1. panta 9. punktu.

Pirmajam pasākumam kreditoru aizsardzības noteikumu modernizēšanā attiecībā uz Trešo un Sesto direktīvu jābūt vēršam uz šo direktīvu²² attiecīgo noteikumu saskaņošanu ar jauno sistēmu.

Tomēr ir jānoskaidro, vai ir atbilstīgi piemērot to pašu procedūru gan attiecībā uz iegūstošo sabiedrību, gan uz pievienojamo sabiedrību, lai gan ir gadījumi, kad apvienošanās akcionārus un kreditorus ietekmē tāpat kā parasti tirdzniecības darījumi.

Šajā kontekstā jāpiemin, ka arī Otrās direktīvas noteikumi aizsargā akcionāru intereses. Bieži vien apvienošanās rezultātā ir jāpalielina kapitāls, kas savukārt saskaņā ar Otrās direktīvas 29. panta 1. punktu nozīmē, ka esošajiem akcionāriem piešķir pirmpirkuma tiesības. Vienlaikus ar Otrās direktīvas 19. pantu tiek ierobežotas apvienošanās iespējas pārņemšanas ceļā, nepalielinot kapitālu. Kreditorus aizsargā ar iepriekš minēto noteikumu palīdzību.

Ar nosacījumu, ka akcionāri un kreditori arī turpmāk būs tiesīgi vismaz mēnesi pirms pilnsapulces pārbaudīt attiecīgos iegūto sabiedrību dokumentus, atbilstīgi varētu uzskatīt, ka ir jāatstāj dalībvalstu ziņā, vai un kādos gadījumos ir jāpieprasa iegūstošās sabiedrības pilnsapulces apstiprinājums. Minētā elastība jāpiemēro vismaz gadījumos, kuros tiek veikts tā meitasuzņēmuma aktīvu pārvedums, kas pilnībā pieder mātesuzņēmumam, kā arī gadījumos, kad mātesuzņēmums pārņem meitasuzņēmumu, kurā tam pieder 90% akciju. Uz attiecīgajiem gadījumiem jau patlaban attiecas īpaši noteikumi (Trešās direktīvas 24. un 25. pants).

²² Direktīvas 78/855/EEK 13. pants un Direktīvas 82/891/EEK 12. pants.

3. PIELIKUMS

Papildu uzņēmējdarbības tiesību vienkāršošanas pasākumi (Paziņojuma 3.2. iedaļa)

1. ZIŅOŠANAS PIENĀKUMI PIRMAJĀ UN VIENPADSMITAJĀ UZŅĒMĒJDARBĪBAS TIESĪBU DIREKTĪVĀ

Saskaņā ar **Pirmo uzņēmējdarbības tiesību direktīvu** uzņēmumiem ir jāpublicē noteikta informācija, ko ievada dalībvalstu komercreģistros, arī **valsts oficiālajos vēstnešos**. Vairumā gadījumu šīs publikācijas rada uzņēmumiem papildu izmaksas.

Kopš 2007. gada janvāra dalībvalstīm jāpiedāvā uzņēmumiem iespēja elektroniski iesniegt dokumentus un datus (Pirmā direktīva, 3. pants, 2. nodaļa). Šī informācija ar elektronisko komercreģistru starpniecību ir pieejama trešajām personām visās dalībvalstīs, savukārt Eiropas komercreģistrs veicina piekļuvi valstu komercreģistriem. Tādējādi pienākums publicēt reģistrētos datus valsts oficiālajā vēstnesī ir lieks. Vēl jo vairāk tāpēc, ka vēstnešos bieži vien nepublicē pilnīgu informāciju, atsaucoties uz reģistru. Attiecīgi šī vēstnešu funkcija ir vienkārši aizstājama ar reģistru informācijas pakalpojumiem par jaunākajām izmaiņām.

Lai ļautu uzņēmumiem ietaupīt līdzekļus, ir jāatceļ Pirmās direktīvas 3. panta 4. punktā minētās ziņošanas prasības attiecībā uz valstu oficiālajiem vēstnešiem. Dalībvalstīm saskaņā ar 3. panta 2. punktu nedrīkst ļaut to tiesību aktos paredzēt prasību papildu publikācijai valsts oficiālajos vēstnešos, ja šīs publikācijas rada uzņēmumiem papildu izmaksas.

Jo īpaši attiecībā uz filiālēm Vienpadsmitajā uzņēmējdarbības direktīvā ir iekļautas īpašas informācijas izpaušanas prasības.

Šie noteikumi rada uzņēmumiem papildu izmaksas. Sabiedrībām jānodrošina noteiktu dokumentu tulkošana tās dalībvalsts valodā, kurā atrodas filiāle, un jāreģistrē šie dokumenti un dati kopā ar filiāles datiem attiecīgajā filiāles komercreģistrā. Turklāt Dalībvalstu noteikumos, kuros paredzēta kārtība, kādā iesniedzami apstiprinātie tulkojumi, bieži vien iekļautas pārmērīgas prasības (notariālais apstiprinājums utt.), kādēļ izmaksas turpina pieaugt.

Lai samazinātu šīs izmaksas līdz pieņemamam līmenim, ir būtiski, lai dalībvalsts, kurā atrodas filiāle, atzītu pārējo dalībvalstu apstiprinātos tulkojumus. Tas jāuzliek par pienākumu vismaz tad, kad apstiprinājumu izsniedz šīs citas dalībvalsts tiesu vai administratīvās iestādes. Tādēļ attiecīgi jāgroza Vienpadsmitās direktīvas 4. pants.

Tomēr attiecībā uz filiālēm ir iespējami turpmāki vienkāršošanas pasākumi. Sakarā ar to, ka visā Eiropā pastāv elektroniskie reģistri, starp tiem ir iespējama datu apmaiņa. Ar tā saukto **BRITE projektu**, kas piedāvā daudzvalodu saskarni reģistru piekļūšanai **Eiropas komercreģistra** formātā, Eiropas pilsoņiem un uzņēmumiem tiek sniegta iespēja izmantot visas priekšrocības, ko sniedz šī tehnoloģija. Komisija turpinās veicināt šo darbu, lai bruģētu ceļu turpmākai Vienpadsmitās direktīvas pārskatīšanai, kas ļautu samazināt ar filiāles

nodibināšanu citā dalībvalstī saistīto administratīvo slogu, jo īpaši sniedzot iespēju reģistrēt filiāles datus tajā dalībvalstī, kur ir reģistrēts mātesuzņēmums²³.

2. EIROPAS UZŅĒMUMA JURIDISKĀ ADRESE

Vēlākais 2009. gadā Komisija saskaņā ar 69. pantu Regulā par Eiropas uzņēmēj sabiedrības statūtiem²⁴ iesniegs ziņojumu par attiecīgās regulas piemērošanu. Vispārēja statūtu pārskatīšana — īpaši attiecībā 69. pantā minētajiem jautājumiem, pamatojoties uz šo ziņojumu, ir visai reāla.

Tomēr SE statūtu 7. pantā, *inter alia*, paredzēts, ka SE juridiskajai adresei jābūt tajā pašā dalībvalstī, kurā ir galvenais birojs, un dalībvalsts papildus var uzlikt par pienākumu, lai tās teritorijā reģistrētajām SE galvenā biroja adrese un juridiskā adrese būtu vienādas.

Ņemot vērā Eiropas Kopienų Tiesas judikatūru, piemēram, spriedumu lietā C-208/00 („*Überseering*”, 2002. gada 5. novembra spriedums), ir jāizskata iespēja grozīt SE statūtus.

²³ Šos pašus principus piemēro **Eiropas Ekonomisko interešu grupas (EEIG) grupas sabiedrībām**, kas atrodas kādā citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā ir EEIG juridiskā adrese (Padomes regula par EEIG (**Padomes 1985. gada 25. jūlija Regula (EEK) Nr. 2137/85 par Eiropas Ekonomisko interešu grupām (EEIG)**)(*OV L 124, 15.5.1990., 52. lpp.*).

²⁴ Padomes 2001. gada 8. oktobra Regula (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmēj sabiedrības (SE) statūtiem, *OV L 294, 10.11.2001., 1. lpp.*

4. PIELIKUMS

Vienkāršošanas pasākumi MVU grāmatvedības un revīzijas jomā (Paziņojuma 4. iedaļa)

Šā pielikuma mērķis ir sīkāk izklāstīt, ar kādiem individuālajiem pasākumiem var atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus. Pasākumus izskaidro šādā secībā:

1. „mikrouzņēmumu” ieviešana;
2. MVU sliekšņi;
3. atbrīvojums publikāciju no prasībām maziem uzņēmumiem;
4. atbrīvojuma piemērošana maziem un vidējiem uzņēmumiem, kuriem nepastāv īpašas ārējās saskarsmes vajadzības;
5. vienkāršošanas pasākumi attiecībā uz visiem uzņēmumiem.

1. „MIKROUZŅĒMUMU” IEVIEŠANA

Lai veicinātu nozīmīgus vienkāršošanas pasākumus mazākajām sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, Komisija uzskata, ka Ceturtajā direktīvā ir jāievieš „mikrouzņēmumu” kategorija. Vairākās dalībvalstīs šī kategorija jau ir ieviesta.

Šajā kontekstā var lietot 2003. gada Komisijas ieteikumā²⁵ iekļauto definīciju „mikrouzņēmumam” kā uzņēmumam, kurā nodarbināti mazāk nekā desmit strādājošajiem, ar apgrozījumu un kopējo bilanci mazāku par diviem miljoniem euro. Tomēr, apspriežoties ar dalībvalstīm, tika konstatēts, ka Komisijas ieteikumā ietvertie sliekšņi ir pārāk augsti grāmatvedības un revīzijas nolūkiem. Ieteikumā paredzētie sliekšņi maziem un vidējiem uzņēmumiem ir lielāki par Ceturtajā direktīvā noteiktajiem un attiecīgo atbrīvojumu piemērošana faktiski nozīmētu šīs direktīvas atcelšanu attiecībā uz maziem uzņēmumiem. Šķiet, šis rezultāts nav vēlams, jo saskaņotās grāmatvedības prasības ir vajadzīgas arī daudzos mazos uzņēmumos pārrobežu ieguldījumu un uzņēmumu darbības ziņā.

Tādējādi šī mikrouzņēmumu definīcija Ceturtajā regulā jābalsta uz zemākiem sliekšņiem nekā 2003. gada ieteikumā iekļautajiem. Komisija vēlas apspriesties, ierosinot šādu „mikrouzņēmuma” definīciju:

- mazāk par desmit strādājošajiem,
- kopējā bilance zem EUR 500 000 un
- apgrozījums zem EUR 1 000 000.

Dalībvalstis iegūtu iespēju pilnībā atbrīvot šādus „mikrouzņēmumus” no grāmatvedības direktīvām; turklāt „mikrouzņēmumus” atbrīvotu no direktīvu prasībām attiecībā uz likumā

²⁵ Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums C(2003) par mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

noteiktajām revīzijām. Tā rezultātā valstu varas iestādes var atļaut „mikrouzņēmumiem” vienkāršāku grāmatvedības sistēmu lietošanu valsts līmenī (parasti valstu grāmatvedību prasībās paredz nodokļu deklarāciju iesniegšanu), tādējādi grozījumi Ceturtajā direktīvā varētu būtiski samazināt administratīvo slogu attiecībā uz „mikrouzņēmumiem”.

2. MVU SLIEKŠŅU PĀRKĀPŠANA

Patlaban, mazam uzņēmumam divus gadus pēc kārtas pārsniedzot attiecīgo sliekšni, tiem piemēro vidējā uzņēmuma grāmatvedības un revīzijas prasības. Tomēr Ceturtajā direktīvā paredzētais divu gadu periods ir piemērots neatbilstīgi pašreizējiem MVU ekonomiskajiem cikliem. Bieži vien ir vajadzīgs ilgāks periods par diviem gadiem, lai mazie uzņēmumi nostiprinātu to izaugsmi. Iespēja, ka veiksmīgs uzņēmums pārsniegs sliekšņus pastāvīgi, ir daudz lielāka pēc pieciem gadiem. Uzņēmumam pārsniedzot sliekšņus un kādu iemeslu dēļ (piemēram, ekonomiskās grūtības, augstāku sliekšņu ieviešana tiesību aktos utt.) uzņēmuma rādītājiem pasliktinoties, direktīvā paredzēts attiecīgajam (atkal mazajam) uzņēmumam piemērot vidējā uzņēmuma noteikumus. Elastīgāks piecu gadu periods uzņēmumiem, kas pārsniedz sliekšņus, un viena gada periods tiem, kuru rādītāji samazinās zem šiem sliekšņiem, noteikti mazinātu administratīvo slogu, kas patlaban rodas divu gadu perioda dēļ.

Saskaņā ar grāmatvedības direktīvām „mazie” un „vidējie” uzņēmumi ir tie, kas atbilst diviem no turpmākajiem kritērijiem (ar Direktīvas 2006/46/EK grozījumiem ieviestie sliekšņi).

	„Mazie” (uzņēmumi saskaņā ar 11. pantu)	„Vidējie” (uzņēmumi saskaņā ar 27. pantu)
Apgrozījums	EUR 8 800 000	EUR 35 000 000
Kopējā bilance (tas ir, bruto aktīvi)	EUR 4 400 000	EUR 17 500 000
Strādājošo skaits	50	250

Ar iepriekš minēto direktīvu sliekšņus paaugstināja par aptuveni 20%. Tas ļaus dalībvalstīm, sākot ar 2008. gada vidu, atbrīvojumu veidā piemērot vienkāršošanas pasākumus attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Tomēr ir jāvienkāršo sliekšņu piemērošanas procedūras. Patlaban atbilstīgi 53. pantam Padome piemēro sliekšņus saskaņā ar Komisijas priekšlikumu; Eiropas Parlaments nav iesaistīts šajā procedūrā. Turklāt atbilstīgi 52. pantam ir jāizveido kontaktkomiteja. Nākotnē ir jāapsver iespēja atstāt sliekšņu piemērošanu Komisijas ziņā, kuru atbalstītu Grāmatvedību regulējošā komiteja, ko izveidoja saskaņā ar Starptautisko grāmatvedības standartu regulu jaunajā regulatīvajā procedūrā. Šāda jaunā procedūra ļautu veikt atvieglotu un ātrāku sliekšņu piemērošanu, salīdzinot ar pašreizējo diezgan apgrūtināto Padomes procedūru.

3. ATBRĪVOJUMS PUBLIKĀCIJU PRASĪBĀM MAZIEM UZŅĒMUMIEM

Publikāciju prasības maziem uzņēmumiem rada nozīmīgu administratīvo slogu. Tāpēc Komisija ierosina atcelt prasības attiecībā uz šo kategoriju. Mazo uzņēmumu finanšu pārskatu publicēšana ir mazāk svarīga, jo tos izmanto ierobežots ieinteresēto personu skaits, piemēram,

kredītiestādes un piegādātāji, kas var iegūt finanšu datus, pieprasot tos tieši no uzņēmuma. Tādējādi pilnīga mazo uzņēmumu atbrīvošana no publikāciju prasībām tos labvēlīgi ietekmētu, neizraisot būtisku negatīvu ietekmi.

4. ATBRĪVOJUMA PIEMĒROŠANA UZŅĒMUMIEM BEZ ĪPAŠIEM ĀRĒJIEM LIETOTAJIEM

Ir jāpiemēro mazāks prasību skaits attiecībā uz tiem uzņēmumiem, kuriem nav plaša finanšu pārskatu lietotāju loka. Attiecīgi, lai samazinātu administratīvo slogu šiem uzņēmumiem, Komisija ierosina pieņemt uz risku balstītu pieeju. Tas ļautu attiecībā uz turpmākajiem vidējiem uzņēmumiem īstenot maziem uzņēmumiem piemēroto shēmu.

- Uzņēmumi, kuros īpašnieki ir arī pārvaldnieki: piemēram, rīkotājdirektoram esot galvenajam akcionāram vai loceklim (gadījumā, ja nevienam no citiem locekļiem nepieder vairāk par 5 % akciju).
- Sabiedrības ar neierobežotu atbildību, kas ir Ceturtās direktīvas 1. panta un 47. panta 1.a punkta darbība jomā.

5. VIENKĀRŠOŠANAS PASĀKUMI ATTIECĪBĀ UZ VISIEM UZŅĒMUMIEM

Konsolidācija

Ceturtās direktīvas 57. punktā paredzēts, ka dalībvalstīm ir iespēja ļaut dažām meitasuzņēmumu grupām neiesniegt auditētus finanšu pārskatus, ievērojot atsevišķus nosacījumus. Ir jāveicina pilnīga 57. panta izmantošana jo īpaši attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem. Šo atbrīvojumu būtu jāpiemēro maziem uzņēmumiem. Turklāt šajā kontekstā ir jāpārbauda iespēja vidējo uzņēmumu atbrīvošanai no obligātās revīzijas. Galvenais iemesls ir tas, ka ar 27. panta a) apakšpunktu direktīvā par obligāto revīziju ievieš grupas revidenta atbildību.

Turklāt ir iespējams panākt turpmāku vienkāršošanu, noskaidrojot attiecības starp Starptautisko grāmatvedības standartu regulu Nr.1606/2002 un Septīto direktīvu. Ir jānoskaidro vai mātesuzņēmumi, kuriem ir pakļautie meitasuzņēmumi (Septītās direktīvas 13. pants), ir Starptautisko grāmatvedības standartu regulas darbības jomā, un tādējādi tiem ir jāpagatavo Starptautiskās grāmatvedības standartu padomes finanšu pārskati. Atbrīvojumu no Konsolidācijas prasības, proti, no prasības sniegt Starptautiskās grāmatvedības standartu padomes finanšu pārskatus gadījumos, kuri attiecas uz pakļautajiem meitasuzņēmumiem, varētu uzskatīt par būtisku vienkāršošanas pasākumu. Arī konsolidēto pārskatu sniegšanas prasības attiecībā uz vienpersonu saimniecībām (kur grupas galvenais īpašnieks ir fiziska persona) ir apgrūtināšas un tās varētu atcelt.

Atlikto nodokļu grāmatvedība

Pārskatu sagatavotāju atsauksmes apstiprina to, ka atlikto nodokļu grāmatvedība (Vienpadsmitās direktīvas 43. panta 1. punkta 11. apakšpunkts) visumā ir ļoti apgrūtināša. Turklāt pārskatu sagatavotāji un lietotāji apstiprināja (piemēram, kredītiestādes un vērtēšanas aģentūras), ka informāciju par atliktajiem nodokļiem (bilancē vai pielikumā) bieži vien neņem vērā lēmumu pieņemšanā. Ja reiz pārskatu sagatavotāji un lietotāji uzskata attiecīgo informāciju par nevajadzīgu, Komisija ierosina ievērojami samazināt šo administratīvo slogu MVU, atceļot šo prasību.

Informācijas izpaušana

Grāmatvedības direktīvās ietverta virkne informācijas izpaušanas prasību. Turklāt prasību skaits ir palielinājies ik reizi, kad tika grozītas direktīvas. Šo izpaušanas prasību uzkrāšanos var uzskatīt par apgrūtinošu īpaši attiecībā uz MVU, lai gan tās ir jāizvērtē attiecībā uz finanšu pārskatu lietotājiem sniegtajiem ieguvumiem. Attiecībā uz maziem uzņēmumiem pastāv ievērojami atbrīvojumi saīsinātu pārskatu sniegšanai.

Tādēļ Komisija tika aicināta, meklēt papildu iespējas prasību atcelšanai. Pirmie analīzes rezultāti liecina, ka ir iespējams novērtēt šādu ziņošanas prasību atcelšanu:

- dibināšanas izdevumu izklāsts (34. panta 2. punkts).
- informācija par neto apgrozījumu darbības kategorijās un ģeogrāfiskajās tirgus teritorijās (43. panta 1. punkta 8) apakšpunkts).